

Ze bestempelt zichzelf als een 'typisch kind van haar generatie'. Katholiek opgevoed, maar ergens onderweg de godsdienst verloren, raakte Annemie Struyf geboeid door het zoeken naar zin van mensen wereldwijd. Vandaag bereidt ze een televisieserie en boek voor over mensen en hun godsdienst. Alleen de grote tradities komen aan het woord, want „die boeien me ontzettend”.

Lieve Wouters

‘Zin zoeken is eigen aan de mens’

ANNEMIE STRUYF

S TRAKS is het kerstavond. In een Leuven café dat duidelijk niet onder het rookverbod valt, nipt Annemie Struyf van haar koffie. We kennen de dame vooral van de televisieserie *De moeder van mijn dochter*, waarin ze in Kenia op zoek ging naar de roots van haar adoptiekind Hope. Het meisje is intussen vijf en nestelde zich wonderwel in het al grote gezin van vier kinderen. „Het hele adoptieplan had iets onherroepelijks”, vertelt Annemie. „Het leek geen keuze van mezelf, maar een noodzakelijkheid, een geweldige oproep waaraan ik niet kon weerstaan. Als ik erop terugkijk, besef ik dat ik toen mijn journalistieke grenzen ruim overschreden heb. Maar ik heb er nog geen seconde spijt van gehad.”

Vandaag laat de journaliste zich niet meer zo ver meeslepen. Toen ze nog als pedagoge aan de unief werkte, kon ze werk en gezin harmonieus combineren. Maar als voltijdse journaliste en Bekende Vlaming is een huishouden van vijf kinderen toch wel meer dan genoeg. Hoewel ze nog nauwelijks in de kerk komt, gaat ze vanavond toch naar de kerstviering. Haar man dirigeert het koor. „Pas maar op dat je toch niet met een zesde kindje naar huis komt dan”, kunnen we niet nalaten te zeggen. Maar Annemie Struyf begrijpt het niet meteen. Kindje Jezus. Figuurlijk, hé!

– *Waarom een televisieserie over de grote godsdiensten?*

We leven in een maatschappij die de enig zaligmakende godsdienst van zich heeft afgeschud. Hier, in ons stukje van Europa, heerst vaak de gedachte dat geloof iets is voor minder ontwikkelde mensen. Wij hebben dat niet nodig, klinkt het. Men doet neerbuigend over het geloof, waarvan men aanneemt dat het stilaan zal verdwijnen. Eigenlijk vind ik dat kortzichtig en arrogant. Het bete-

kent dat je niet verder kijkt dan je eigen culturele grenzen. Door mijn vele reizen besef ik dat mensen in alle culturen en doorheen alle tijden op zoek zijn naar zin, naar God. Je kunt alleen maar vaststellen dat religie steeds belangrijker wordt op deze aardkluit.

Bovendien zie je dat velen die opgroeien in een samenleving zonder God op een bepaald moment toch weer op zoek gaan. En daarbij dan allerlei wegen bewandelen. Elke dag bekeren drie Vlaamse vrouwen zich tot de islam. Ook het boeddhisme en hindoeïstische strekkingen trekken westerlingen aan. Anderen gaan geloven in engelen of heksen. Zin zoeken is eigen aan de mens. Precies die zoektocht wil ik in beeld brengen met mijn volgende project. Ik focus op de grote godsdiensten, niet op een vage religiositeit die naar eigen smaak bij elkaar gewinkeld wordt. Ik ga voor de ernstige keuzes: mensen die een weloverwogen beslissing nemen in hun leven en daarbij standvastig zijn, ook als het offers vraagt. Voor zulke mensen heb ik veel respect. Dat zijn sterke mensen.

– *Hoe ver staat het project nu?*

Voor de meeste godsdiensten heb ik al bijzonder interessante mensen en verhalen. Zo kwam ik voor de islam terecht bij een vereniging van en voor Vlaamse moslima's. Ze hadden meteen enkele goede kandidaten. Gek genoeg is het nog het moeilijkst om voet aan de grond te krijgen bij de katholieke Kerk. Blijkbaar heerst hier heel wat angst en wantrouwen tegenover de media. Katholieken werd zo vaak verweten aan zeltjes winnen te doen, dat ze erg bescheiden, misschien zelfs bang zijn geworden. Mogelijk speelt in het enthousiasme van de andere godsdiensten ook wel een zekere bekeringsijver mee.

Ik zou ontzettend graag een Vlaamse man of vrouw ontmoeten die in deze tijd voor het kloosterleven kiest. Ik hoor wel eens dat

Annemie Struyf, geboeid door de zoektocht naar zin. © Hugo Maris

de stille weg – het slotklooster – opnieuw jonge mensen aantrekt. Hen wil ik heel graag ontmoeten. Bedoeling is alleszins om fijne en integere mensen op een respectvolle en open manier te volgen en via hen hun godsdienst beter te leren kennen.

– *Wat leert u uit de kennismaking met de grote godsdiensten?*

Bij een gezin in Senegal leerde ik onlangs het zachte gezicht van de islam kennen. Ik werd geraakt door hun familiewaarden: het delen met elkaar, de gastvrijheid, de familiale solidariteit. Dan besef je dat onze gezinnen wel heel kleine kernen zijn geworden, vaak met slechts één ouder en hooguit twee

kinderen. Onze sociale basis wordt daardoor toch wel smal. Ik denk dat we het grote verband onbewust heel erg missen. En gemeenschapsgevoel is iets wat godsdiensten kunnen bieden.

Bestudeer je de grote godsdiensten, dan merk je enkele constanten. Dat een mens zijn best moet doen, bijvoorbeeld. Dat zit er bij mij ook nog altijd in: doe wel en zie niet om. We leven op de top van een gouden berg. Het is onze plicht om te delen met wie het minder goed heeft.

– *Waarom gelooft u zelf?*

Ik weet niet meer goed waar ik sta op dat punt. Ik vind op vele plaatsen waardevolle inzichten,

maar ik hecht me niet aan één godsdienst. Ik ben kerkelijk gehuwd, omdat wij onze families niet voor het hoofd wilden stoten. En voor mijn begrafenis heb ik liefst een dienst in een kerkgebouw, maar géén kerkelijke dienst. Ik noem mezelf liefst een agnost. Ik ben niet stellig overtuigd van het bestaan van God, evenmin van zijn niet-bestaan. Ik weet het niet. Ik kan het ook niet weten.

– *In uw boeken en televisiereportages toont u geëngageerde journalistiek. U hebt een boodschap te brengen?*

Samen met fotografe Lieve Blanquaert ben ik net terug van Zuid-Afrika. We zagen daar weer ontzettend veel miserie, waarvan je echt versteld staat en uitroept: „Dat kan nu toch niet!” Zo ontmoetten we in een schoolje in troosteloos gebied met een zware aids- en alcoholproblematiek een jongen van elf die me enorm aan m'n eigen zoon deed denken. Hij vertelde dat hij bij zijn grootouders leeft en dat die veel te veel drinken. Dan mishandelen ze hem en zijn zusje.

Op een dag vluchtte hij net op tijd het hoge riet in. Toen hij 's avonds terugkwam, trof hij zijn zusje aan in een hoekje, bont en blauw geslagen. Hij vertelde het allemaal op neutrale toon, bijna gevoelloos. „Waar is je mama dan?”, vroeg ik. Bij dat woord brak die jongen gewoon. „Dood”, weende hij vanuit het diepst van zijn ziel. „Daarna is alles fout gegaan. Ze was zo'n lieve mama.”

Tegenwoordig probeer ik me meer af te schermen en een journalistieke afstandelijkheid te bewaren, maar toen werd het me toch ook te zwaar. Bij ons zouden zulke verhalen de krantenkoppen halen, ginds blijft dit massale kinderleed ongehoord. Daarom vind ik het mijn taak om dergelijke verhalen bij ons onder de aandacht te brengen. Zonder prekerig te zijn, wil ik mensen hier zich laten realiseren dat we het ongelooflijk goed hebben. Onze zelfgenoegzaamheid verontwaardigt me steeds vaker. Het leven is zo broos.

Wie contact wil opnemen met Annemie Struyf in verband met haar nieuwe project, kan dit via een e-mailtje naar annemie.struyf@woestijnvis.be.